

HØRINGSNOTAT

12. november 2014

HØRINGSNOTAT VEDR. FORSVARETS MILITÆRE MASTERUDDANNELSE

Indledning

Forsvarsministeriet sendte den 2. juli 2014 udkast til bekendtgørelse om Forsvarets militære masteruddannelse i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v. med frist for bemærkninger den 23. juli 2014. Kopi af de indkomne høringssvar vedlægges.

Nedenfor gengives i hovedtræk de indkomne høringssvar.

Hørte myndigheder og organisationer

Grønlands Selvstyre, Grønlands Repræsentation i Danmark, Rigsombudsmanden i Grønland, Det Færøske Landsstyre, Rigsombudsmanden på Færøerne, Center for Militære Studier på Københavns Universitet, Dansk Institut for Internationale Studier, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet på Aalborg Universitet, Center for War Studies på Syddansk Universitet, Institut for Samfund og Globalisering (ISG) på Roskilde Universitet, School of Business and Social Sciences på Aarhus Universitet, Erhvervsstyrelsen, Rigsrevisionen, Folketingets Ombudsmand, Offentlige Ansattes Organisationer, FTF, Landsorganisationen i Danmark (LO), Centralorganisationen af 2010 (CO10), Akademikernes Centralorganisation, Lærernes Centralorganisation, Hærens konstabel- og korporalforening, Centralforeningen for stampersonel, Hovedorganisationen af officerer i Danmark, Hovedorganisationen for Personel af Reserven i Danmark, Ingeniørforeningen (IDA), Dansk Journalistforbund, HK/Danmark, Forsvarets Civiletat, Forsvarsarbejdernes Landsorganisation, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Regioner, Kommunernes Landsforening, Danske Handicaporganisa-

tioner, Dansk Handicap Forbund, Det Centrale Handicapråd, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Professionshøjskolernes Rektorkollegium, Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsuddannelser, Danmarks Journalisthøjskole.

Herudover er Ministeriet for Uddannelse og Forskning og Beskæftigelsesministeriet blevet hørt.

Høringen er endvidere blevet lagt på Høringsportalen.

Afgivne høringssvar

Der er modtaget svar fra følgende:

Dansk Arbejdsgiverforening, Rigsrevisionen, School of Business and Social Sciences på Aarhus Universitet, Erhvervsstyrelsen, Danmarks Tekniske Universitet, Danske Professionshøjskoler, Dansk Institut for Internationale Studier, Akademikerne, Grønlands Selvstyre herunder Departementet for Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestilling, Landsorganisationen i Danmark (LO), Aalborg Universitet, Folketingets Ombudsmand, Advokatsamfundet, Hovedorganisationen af Officerer i Danmark og Ministeriet for Uddannelse og Forskning.

Indhold i afgivet høringssvar

De modtagne svar indeholder for de flestes vedkommende alene oplysning om, at afsenderen ikke har nogen bemærkninger.

Der er modtaget egentlige bemærkninger fra Dansk Institut for Internationale Studier, Hovedorganisationen af Officerer i Danmark og Ministeriet for Uddannelse og Forskning.

Generelle bemærkninger

Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) er positivt indstillet over for, at Forsvarets uddannelser akademiseres. DIIS finder i den sammenhæng, at der er brug for en kandidatgrad.

Forsvarsministeriets bemærkning: Det fremgår af bemærkningerne til lovforslag nr. 200 A fremsat den 20. marts 2013, at der ikke er planer om at søge uddannelser hos Forsvaret akkrediteret som kandidatuddannelser eller ph.d.-uddannelser, og at Forsvarets uddannelsesinstitutioner ikke vil komme til at udbyde blandt andet kandidatuddannelser. Lovforslaget blev vedtaget som lov nr. 624 af 12. juni 2013, der udgør lovhjemmel til udstedelse af bekendtgørelser om Forsvarets uddannelser. Bekendtgørelsen er således udformet i overensstemmelse med hensigten bag loven.

Hovedorganisationen af Officerer i Danmark (HOD) har afgivet et samlet høringssvar vedrørende både udkast til bekendtgørelse om Forsvarets militære diplomuddannelse og Forsvarets militære masteruddannelse. HOD har i den forbindelse anført, at deres bemærkninger alene relaterer sig til bekendtgørelserne og ikke er udtryk for HOD's stillingtagen til de enkelte uddannelsers form og indhold, idet HOD forventer en drøftelse heraf, når de enkelte studieordninger er udarbejdet i udkast.

Forsvarsministeriets bemærkning: Forsvaret har indsendt akkrediteringsansøgninger til Akkrediteringsinstitutionen. Studieordningerne, som er godkendt af Forsvarets ledelse, indgår i ansøgningerne for såvel den militære diplomuddannelse som den militære masteruddannelse. HOD har via underudvalget for HR været løbende orienteret om denne proces, som er blevet gennemført på tilsvarende måde som ved seneste akkrediteringsansøgning vedrørende professionsbacheloruddannelsen. HOD har fået studieordningerne tilsendt til orientering.

Hovedorganisationen af Officerer i Danmark (HOD) har endvidere forespurgt, om det forholder sig sådan, at officerer med gennemført master i militære studier umiddelbart vil være at sidestille med officerer, der har gennemført det hidtil gennemførte Videreuddannelsesstrin II for ledere.

Forsvarsministeriets bemærkning: Det er et led i Forsvarets HR-strategi at gå bort fra en strukturbestemt tilgang til videreuddannelse. Det tidligere Stabskursus, der også blev benævnt Videreuddannelsesstrin II for ledere, vil ikke længere blive udbudt. Dette indebærer en ændring på flere områder. Der vil for eksempel ikke være automatisk udnævnelse i forlængelse af en bestået masteruddannelse i militære studier. Udnævnelse vil fremover først ske, når pågældende både har gennemført masteruddannelsen og ansættes i en stilling som major/orlogskaptajn.

Hovedorganisationen af Officerer i Danmark (HOD) har herudover bemærket, at det ikke fremgår af bekendtgørelsen, hvilket kompetenceniveau underviserne skal have.

Forsvarsministeriets bemærkning: Bekendtgørelsen for Forsvarets masteruddannelse i militære studier tager udgangspunkt i den civile masterbekendtgørelse (bkg.nr. 1187 af 7. december 2009) og kvalifikationsrammen for livslang læring. I den civile masterbekendtgørelse er der ikke fastsat specifikke krav til de enkelte undervisere på uddannelserne. Til gengæld er det både i den civile og i den militære masterbekendtgørelse slået fast i § 1, at der er tale om forskningsbaserede uddannelser. Dette stiller generelle krav til, at videnskabeligt personale og undervisere skal være tilknyttet et relevant forskningsmiljø. Derimod er der ikke krav om, at alle, der afholder forelæsninger mm., skal have et formelt uddannelsesniveau. Denne fleksibilitet sikrer muligheden for at inddrage ressourcepersoner fra professionen og samarbejdspartnere. Det kunne for eksempel være relevant, at en udenlandsk ambassadør

eller en repræsentant for en organisation gæsteforelæste. Det forhold, at det videnskabelige personale og underviserne er tilknyttet et relevant forskningsmiljø, sikrer, at valget af gæsteforelæsere mm. sker på baggrund af en relevant faglig vurdering.

Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) har vedrørende flere bestemmelser bemærket, at ministeriet finder, at såfremt bekendtgørelsen kun vedrører én masteruddannelse, bør bestemmelserne foldes ud i større detaljeringsgrad, frem for at de nærmere regler fastsættes lavere i regelhierarkiet.

Forsvarsministeriets bemærkning: Bekendtgørelsen omfatter alene Forsvarets militære masteruddannelse, og lovteknisk set kunne bekendtgørelsen således regulere uddannelsen i en højere detaljeringsgrad. Det er dog tilstræbt, at bekendtgørelsen afspejler den eksisterende bekendtgørelse om civile masteruddannelser i størst mulig grad. Dette skyldes, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslag L 200 A fremsat den 20. marts 2013, at Forsvarets akkrediterede uddannelser vil følge de til enhver tid gældende regler for de tilsvarende uddannelser i det civile uddannelsessystem. Af hensyn til sammenligneligheden er størst mulig spejling tilstræbt.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

1. Målgruppe for uddannelsen, § 2

Hovedorganisationen af Officerer i Danmark (HOD) har afgivet et samlet høringssvar vedrørende både udkast til bekendtgørelse om Forsvarets militære diplomuddannelse og Forsvarets militære masteruddannelse. HOD har i den forbindelse anført, at det af bekendtgørelserne fremgår, at uddannelserne henvender sig til officerer i hæren, flyvevåbnet og søværnet. På den baggrund har HOD rejst spørgsmålet om, hvordan officerer fra henholdsvis Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen skal forholde sig.

Forsvarsministeriets bemærkning: Det kan hertil bemærkes, at det fremgår af det hørte udkast til bekendtgørelse om Forsvarets militære masteruddannelse, at uddannelsen skal give de uddannede kompetencer, der kvalificerer dem til at varetage opgaver i Forsvaret, virksomheder, institutioner m.v. Passagen angiver således ikke, hvilke officerer der skal ind på uddannelsen, men angiver målet med uddannelsen. Uddannelsen sker i regi af Forsvarsakademiet, der er underlagt forsvarschefen, for at understøtte Forsvarets behov for uddannelser. Der er dog mulighed for, at personer uden ansættelse i Forsvaret kan optages på uddannelsen. Bekendtgørelserne vil blive udstedt blandt andet med hjemmel i lov om forsvarrets formål, opgaver og organisation m.v. § 8 a. Det fremgår af lovens § 8 b, stk. 1, at der er adgang til Forsvarets uddannelser for ansatte på Forsvarsministeriets område som et led i deres ansættelse. Det gælder naturligvis også ansatte ved Beredskabsstyrelsen og officerer i Hjemmeværnet. Herudover er der ved ledige pladser adgang til uddannelserne for andre – uden ansættelsesforhold på Forsvarsministeriets område.

2. Selvstændigt afrundet uddannelsesforløb, § 3, stk. 2

Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) har bemærket, at hele stk. 2 bør udgå, idet en sådan bestemmelse alene er relevant for universiteter, der også udbyder kandidatuddannelser.

Forsvarsministeriets bemærkning: Forsvarsakademiet udbyder ikke kandidatuddannelser, og stk. 2 slettes derfor i sin helhed.

3. Fagområdet, § 4

Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) har bemærket, at masteruddannelsens fagområde er defineret som "militær strategi, militær ledelse og militære operationer". DIIS foreslår i den forbindelse, at uddannelsen gives mere bredde, således at også de rammer og den internationale politik, som operationer, organisation og strategier udvikles i, bliver elementer i uddannelsen.

Forsvarsministeriets bemærkning: Der er formodentlig tale om en fejltolkning af begrebet Militær Strategi. Begrebet Militær Strategi omfatter netop de strategiske rammer og den internationale politik, som operationer, organisation og strategier udvikles i.

4. Adgangskrav, § 10

Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) har stillet spørgsmål til, hvorfor ansatte inden for Forsvaret prioriteres i forhold til optagelse af studerende på uddannelsen. DIIS har bemærket, at dette afviger fra optagelsesprincipperne ved universiteterne. DIIS har endvidere bemærket, at en akademisk masteruddannelse vil have fordel af et influks udefra.

Forsvarsministeriets bemærkning: Som ovenfor nævnt udgør lov nr. 624 af 12. juni 2013 hjemmelsgrundlaget for udstedelse af bekendtgørelser om Forsvarets uddannelser. Forarbejderne til loven udgøres blandt andet af lovforslag nr. 200 A fremsat den 20. marts 2013. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at formålet med lovforslaget er at tilnærme Forsvarets uddannelser de civile uddannelsestilbud. Dette formål er fastsat i anerkendelse af, at Forsvarets uddannelser ikke er en del af de civile uddannelsestilbud, herunder at Forsvarets uddannelsesinstitutioner ikke er universiteter. Det fremgår yderligere af bemærkningerne til lovforslaget, at det primære formål med Forsvarets uddannelser fortsat vil være uddannelse af ansatte til opfyldelse af Forsvarets behov for medarbejderkompetencer, og at uddannelserne fremover i endnu højere grad vil fokusere på uddannelse i militære kompetencer og færdigheder, mens øvrige kompetencer og færdigheder, der kan opnås gennem det civile uddannelsessystem, i større grad forventes tilført ved ansættelse og optag på uddannelserne af studerende, der allerede har en civil uddannelse. Det fremgår endvidere, at eventuel overskudskapacitet på uddannelserne kan udbydes til andre end ansatte på For-

svarsministeriets område. Det er anført, at Forsvarets videreuddannelse af officerer (masteruddannelsen) i høj grad tilrettelægges med udgangspunkt i de studerendes militærfaglige kompetencer og med henblik på at styrke disse, hvorfor der kun forventes et stærkt begrænset optag af ikke-ansatte på uddannelsen, men at der forudses et lidt højere optag af ikke-ansatte på enkeltmoduler eller -fag. Bestemmelserne om optag på uddannelserne skal således ses i sammenhæng med det primære formål om opfyldelse af behov for medarbejderkompetencer, hvorfor det er anført, at optaget af udefrakommende forventes at være begrænset. Bekendtgørelsen er således udformet i overensstemmelse med hensigten bag loven.

Det kan yderligere bemærkes, at Forsvaret har indgivet anmodning om akkreditering af den militære masteruddannelse, og at det er en del af grundlaget for ansøgningen, at visse moduler af uddannelsen kan gennemføres på andre uddannelsesinstitutioner.

Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) har vedrørende § 10, stk. 6, sidste pkt. bemærket, at der kun skal indgå en bestemmelse om supplerende prøver inden studiestart, såfremt der kan aflægges sådanne prøver på Forsvarsakademiet.

Forsvarsministeriets bemærkning: Der vil være mulighed for at fastsætte krav om supplerende prøver ved Forsvarsakademiet inden studiestart. Bestemmelsen bevares derfor.

5. Beskikkelse af censorer, § 18

Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) har rejst spørgsmålet om, hvorfor myndigheden til at beskikke censorer er tillagt Forsvarsakademiet og ikke dekanen.

Forsvarsministeriets bemærkning: Forsvarsakademiet er en myndighed i den almindelige myndighedsrækkefølge på Forsvarsministeriets område og ikke en selvejende institution som for eksempel universiteterne. Kompetencen til at beskikke censorer tillægges derfor ikke en specifik stilling inden for Forsvarsakademiet men myndigheden som sådan. Opgaven vil dog blive varetaget af dekanen.

6. Fastsættelse af studieordning, § 22

Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) har rejst spørgsmålet om, hvorfor myndigheden til at fastsætte studieordning er tillagt Forsvarsakademiet og ikke dekanen.

Forsvarsministeriets bemærkning: Forsvarsakademiet er en myndighed i den almindelige myndighedsrækkefølge på Forsvarsministeriets område og ikke en selvejende institution som for eksempel universiteterne. Kompetencen til at fastsætte studieordning tillægges der-

for ikke en specifik stilling inden for Forsvarsakademiet men myndigheden som sådan. Opgaven vil dog blive varetaget af dekanen.

7. Drøftelse af studieordning med aftagerpanel, § 23, stk. 1

Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) har spurgt til, hvorvidt Forsvarsakademiet har aftagerpaneler, og hvor de er reguleret.

Forsvarsministeriets bemærkninger: Hidtil har Forsvarskommandoens aftagerpanel bestået af repræsentanter fra de tre værn samt øvrige relevante myndigheder på Forsvarsministeriets område, som er primære aftagere af uddannede fra Forsvarets uddannelser. I forbindelse med ændringen af Forsvarets ledelsesstruktur oprettes et nyt aftagerpanel, som vil udgøres af aftagerne af Forsvarets uddannelser. Gennemførelse af mødevirksomhed og dimensionering af aftagerpanelet vil blive reguleret af Værnsfælles Forsvarskommando.

8. Klage over afslag på merit, § 25

Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) har bemærket, at såfremt dekanen er chef for uddannelseschefen, kan bestemmelsen om klagevejen for meritafgørelser helt udgå.

Forsvarsministeriets bemærkninger: Forsvarsakademiet er en myndighed i den almindelige myndighedsrækkefølge på Forsvarsministeriets område og ikke en selvejende institution som for eksempel universiteterne. Udgangspunktet er derfor, at en afgørelse truffet af myndigheden kan påklages til den overordnede myndighed. Bestemmelsen udgør en afvigelse fra dette udgangspunkt, og det findes derfor nødvendigt at bevare den.